Георгій Ліхтаровіч

Ліхтарыкі

лагодныя, памяркоўныя і рахманыя (кароткі курс)

Мінск 2005

ISBN 985-6418-96-8

Чарговая кніжка вершаў Георгія Ліхтаровіча пераканаўча даказвае, што сапраўдная паэзія можа быць не толькі дасканалай па форме, глыбокай па думцы, афарыстычнай. Гэты зборнік прасякнуты тонкім пачуццём гумару, самаіроніяй.

Круці на вус

Час шыбіны вачэй пазапыліў,
А цёзка скрозьпраніклівы Скарынаў
Рашуча асьцярогі ўсё адрынуў –
“Ліхтарыкі” ў цямрэчы запаліў.

Мы самі й нашы сані, й нашы дні
Нарэшце без ідэйных акуляраў
Ружовых не ад мараў –
Ад кашмараў
У шэраіснасці на далані.
……………………
Ня стане лёгкім зайцам
Тлусты трус –
Яму трусятнік даражэй за волю.
Пан беларус!
Сваю не зблытай долю
З навязанай.
Чытай!
Круці на вус!

Народны паэт Беларусі
Рыгор Барадулін

* * *

Пра ўсё пісалі да мяне.
Нашто крамзолю я паперу?
Ды проста ў святасць слова веру:
А раптам некага кране?

Заместа аўтарскай прадмовы

* * *

Можна са сваёй радзімы кпіць,
Пішучы ў Ерусаліме “гарыкі”,
Ну а я спрабую запаліць
У тутэйшай цемрадзі “ліхтарыкі”.

* * *

Смяяўся крытык апантана:
Далёка Вам да Губермана!..
–У кожнага свая прапіска,
Да Мінска і яму не блізка!

* * *

Раней зайздросціў Губерману.
Паразважаў – яго бяда.
Сем раз адмерваў я старанна,
А рэзаць роднае – шкада!

* * *

Яшчэ адно скажу я вам, панове,
Напрыканцы, як кажуць, у нагрузку:
Ліхтарыкі гучаць на роднай мове!
А Гарыкі – усё-такі па-руску…

* * *

Мы вывучалі ўсе паданне тое.
Спачатку – Слова… Ведаем даўно.
Але чаму не кажуць нам, якое,
Дык, можа, нецэнзурнае яно?

* * *

Кім на гэты свет запёрты?
Варыянтаў тут да чорта!
А вароты не запёрты
Ні да Бога, ні да чорта…

* * *

Хоць як свет аксіёма старая,
Што і Слова для Мовы стварае
І самога Паэта – народ,
Свет быў створаны наадварот.

* * *

Віруе небасхіл зімой і ўлетку.
У кругазор'я варыянтаў цьма.
Як сцяміў, што ідзе гульня ў рулетку –
Адразу чуеш: ставак больш няма!

* * *

І хто даўмеўся, ягамосці,
Што мы на гэтым свеце госці?
Не разумею, хоць памры,
А хто ж тады гаспадары?

* * *

У верах – выбару прастор…
А як галоўнае праверыць:
Ці Бог у чалавека верыць,
Ці ён даўно забыў свой твор?

* * *

У завірухах падзей
Дзіўныя рэчы здараюцца:
Не аб'яднаеш людзей,
Злыдні – імгненна яднаюцца!

* * *

Сябрам не трэбы шукаць прычыны.
Заходзь на чарку – налью гасцінна.
І мне ўсё роўна, што скажуць людзі,
З краямі поўна налью, як будзе…

* * *

Куды знікае наша маладосць?
Ці трэба поспех, слава і багацце?
Нашто на гэты свет прыходзім, браце?
Няма адказаў… А пытанні ёсць!

* * *

Ён малады цішэй вады
Сяды-тады, гады ў рады,
Шукаў, куды вядуць брады…
І ні туды, і ні сюды!

* * *

Прыглядзіся і паслухай –
Не спяшай да гаманы.
Ёсць два вокі і два вухі,
Вусны – нездарма адны!

* * *

Кіславата, ды паціху думка спее,
Як дзядуля мой казаў яшчэ тады:
Аніхто на два абеды не паспее,
Каб наесціся, нібыта на Дзяды.

* * *

Лёс абраць асэнсавана –
Вось галоўная турбота:
Донжуанам быць складана,
Донкіхотам – неахвота!

* * *

Не ўспрымаецца на слых:
Шэсць мільярдаў на планеце!..
Толькі мёртвых душ на свеце
Значна болей, чым жывых.

* * *

Ён значна горшы, чым свіння,
І не ўсхвалюе нават сконам.
Іх параўнаць не ў стане я:
Свіння ўпрыгожыць стол беконам.

* * *

Скуль гэты гонар? – Не ўяўляю!
Напэўна, трошкі сцішыць трэба?
Людзей хаваем у зямлю,
А кажам: “Адышлі на неба…”

* * *

Няўжо заўважыць здольны мы,
Што ў нас над галавой сінеча,
Што ўранку жаўранак шчабеча –
Адно за кратамі турмы?

* * *

Жыццё – тэатр, а кожны з нас – акцёр
З уласным грузам штампаў і амбіцый.
Як верыць нам павінен Рэжысёр,
Каб ролі раздаваць без рэпетыцый!

* * *

Агітпроп святароў, абяцанкі-гаворкі
Пра выгоды нябёсаў не надта люблю.
Ці не з грэшнага неба зрываюцца зоркі,
Каб патрапіць да нас – на святую зямлю!?

* * *

На абразах старых без выкрутас
Наўкол анёлаў ззянне залатое.
Цікава, як анёлы бачаць нас,
Але ў каго спытацца мне пра тое?

* * *

Куміра сам сабе не сатвары,
Каб не стварыць агідную пачвару.
Бязгрэшны, кажаш, Божухна ўгары?
А хто ж у пекле назапасіў вару?

* * *

Што для Творцы мае тары-бары,
Ды няўмела, цішком, пакрысе
Я прашу, каб здзяйсняліся мары,
Але толькі. крый Божа, не ўсе.

* * *

Пакіньце вашу паству страшыць пеклам,
Паверце ўрэшце Богу, святары.
Напэўна, нездарма ён сатварыў
Адама не анёлам – Чалавекам!

* * *

Калі паленца дагарае ў печы,
Ці помніць, як бярэзінай расло?
Дарэчы, гэткі лёс і чалавечы –
Паспець аддаць уласнае цяпло.

* * *

Даруйце думкі мне свавольныя,
Ды надта хочацца спытаць:
Няўжо адно на што мы здольныя –
Жыццё самім сабе псаваць?!

* * *

Духоўны прагрэс прыпыніўся, дальбог,
І ёсць заняпаду прыкметы.
Магчыма, спыніў свае доследы Бог
Над малпамі з трэцяй планеты.

* * *

Ці ад дурноты, ці ад халадоў
Не бачна ўсходаў нашых жалудоў.
Навошта дуб, калі ён не пакіне
Асілкаў-парасткаў сваёй краіне?

* * *

Калі разгледзелі з-пад палкі
Аднойчы ў люстры свой партрэт,
Мы шкло разбілі на кавалкі.
Ды ў кожным з іх той самы свет!

* * *

У схільнасці да гвалту і разбою
З драпежнікамі маем парытэт.
Адзіны ёсць у нас прыярытэт –
Магчымасць пасмяяцца над сабою!

* * *

Рагочуць, верагодна, аж да смерці
Ад гэтага пачыну ў пекле чэрці:
Нам чынавенства месцы для спачыну
Дае ці па знаёмству, ці па чыну.

* * *

Я ў боскім плане бачыў недахоп:
Лёс Свету Ён аддаў на водкуп Ною...
А сёння ўцяміў, што стварыў патоп
Грунтоўныя для нас запасы гною.

* * *

І каму нам за гэта падзякаваць,
Што хлусня сёння песні пяе,
Калі праўдзе самой абыякава –
Ці паверыў хоць хтосьці ў яе?!

* * *

Свет бязгрэшнымі Бог насяляе.
Мы ў маленстве – анёлы заўжды!
Але хто ж нас амаль пазбаўляе
Успамінаў пра тыя гады?

* * *

На надта набожных я часам злуюся –
Дурную манеру яны завялі:
Пагардліва кажуць – зямныя спакусы!..
Нібыта яны не жывуць на зямлі.

* * *

Калі ў вірні будзённай мітусні
Раптоўна ўспомніш тое, што забыта,
І зразумееш, што яно – забіта,
Забойцу ў вочы ў люстра зазірні!

* * *

Нямоглым, Божа, спачувай.
Няўцямным – даравацъ не трэба.
Таго, хто бэсціць родны край,
Тут пакарай. Не пэцкай неба!

* * *

Божа, якія прыгожыя твары дзяцей –
Колькі гарэзных забаў, летуценняў узнёслых,
Мрояў бясконцых! Ды я запытаю прасцей:
Як з іх ствараюцца сумныя твары дарослых?

* * *

Знаёмы мой вучоны муж,
Калі ў гасцях к дэсерту збочвалі,
Не каштаваў ніколі груш –
Ён ведаў, чым іх акалочвалі!

* * *

Не схіляўся ён да перамен
І сваё трымаў заўсёды слова –
На сваім настойваў прынцыпова:
Для настойкі браў выключна кмен!

* * *

Дамовіўся са сваякамі:
Па-свойму кожны можа жыць...
З маёй душы зваліўся камень,
А ў іх – запазухай ляжыць.

* * *

Калі казалі “пі здароў!” –
Я чуў заўсёды “пі з дароў”
І я пытаўся: “Спадары,
Дзе абяцаныя дары?”

* * *

Гаворка йшла пра выбар шчанюка:
“Хачу, каб з радаслоўнай быў, і годзе!” –
Вішчэла бацьку любая дачка...
Ці выбіраюць сябра па пародзе?

* * *

Саноўны дуб пражыў як бервяно.
Даў дуба... Не ратуе чын ад смерці.
Казалі: “Перастала біцца сэрца”...
А ці калісьці білася яно?

* * *

Мужык у вёсцы руйнаваў буслянку:
“Засралі ўсё, а мне парадак трэба!..”
А я з надзеяй пазіраў на неба,
Ды Бог ізноў пашкадаваў маланку!

* * *

Пяюць заранкі, ценькаюць сініцы,
Але душа не чуе ні шыша.
Заместа завушніцаў у дурніцы –
Навушнікі ад плэера ў вушах.

* * *

П'янюга з догам пасярод двара...
Не трэба аніякія тут вагі:
Сабака разумней гаспадара,
Але хвастом віляе ў знак павагі.

* * *

На могілках трымаў дарослы слова:
“Пайшоў заўчасна чалавек з жыцця”...
Ды раптам запыталася дзіця:
–А што? Бывае, каб своечасова?

* * *

Для дзеда ў “Запарожцы”, быццам фэст,
На браме шыльда пра бясплатны ўезд.
Не ведае нябога, што завые,
Бо грошы тут здзіраюцца за выезд.

* * *

Памёр сябрук... Не ў гэтым сутнасць.
Да сёння цяжка выйсці з трансу,
Бо жонка толькі ў дзень авансу
Заўважыла яго адсутнасць.

* * *

Папу ў нас Вера піць забараняе.
Калі на чарку вернікі завуць –
Адвернецца, бо сілу Веры знае!..
Дарэчы, Верай пападдзю завуць.

* * *

У вёсцы з дзіўнай назвай Жмінды
Бабыль-байбак на свеце жыў.
Не ведаў, што такое лынды,
Бо ўсё жыццё ён байды біў.

* * *

Аж да азоў яго жыцця
Перагартаў фотаальбом:
Якое мілае дзіця,
А вырасла такім жлабом!

* * *

Зубра цягнула племя з лесу.
Падколваў іх гультай вясёлы:
Лянота – рухавік прагрэсу!..
Бо ён ужо прыдумаў ...колы.

* * *

Не каштаваў яшчэ ў жыцці як след
Усіх прысмакаў, што прапанавалі.
А час ляціць, канчаецца абед,
І стравы са стала амаль прыбралі...

* * *

Цікавы ў рэчаіснасці статут:
Ад нараджэння ўсё жыццё – чаканне,
Калі смяротны здзейсніцца прысуд,
Бо ён з адкрытай датай выканання.

* * *

Паэт – апошняя з надзей,
Хоць блытаецца пад нагамі,
Ды ўсё-ткі любіць ён людзей,
Таму спрачаецца з багамі!

* * *

Сем – адмерай, адзін раз адрэж…
Нешта ў думках мяцеж уздымаецца:
Ёсць рубеж і куды тут папрэш –
Ці разрэзаць кулеш атрымаецца?

* * *

Ціха ныючы пра болькі,
Пазіраем мы на неба.
Мо здаецца Творцу толькі,
Што на свеце ўсё як трэба?

* * *

Што шалі лёсу хваляваць
Шаленствам юбілейнай хвалі,
Калі яшчэ не пахавалі,
А пачынаюць памінаць?!

* * *

Абраў я не шыпоўкі, а красоўкі,
Бо думаў, што жыццё як марафон.
Ды ў боскага судзейства свой закон…
Як блізка фініш гэтай стометроўкі!

* * *

Паволі кожная персона
Ідзе да марша Мендэльсона,
А потым час ляціць імгненна,
І ўжо нясуць пад марш Шапэна…

* * *

Жыццёвы ўзровень павышаецца, –
Улада сведчыць нам… Хаця…
Чаму ж няўхільна скарачаецца
Працягласць лепшага жыцця?

* * *

Енчыць старасць нам здаўна:
Добра там, дзе нас няма!..
Спеліць думку маладосць:
Значыць, дрэнна там, дзе ёсць?!

* * *

Узрост збірае безліч скарбаў,
Ды, што вы мне ні гаварыце,
Амаль няма ружовых фарбаў
У антыкварным каларыце…

* * *

Паміж калыскай і труной – пункцір:
Кватэры, мэбля і аўтамабілі,
Ды праца, выбачайце, на сарцір…
Нічога для душы – усё для цвілі.

* * *

Заўсёды першым зло да нас чапляецца,
Гне да зямлі жыццёвымі віхурамі.
Чаму дабро адно абараняецца,
Гуляе толькі чорнымі фігурамі?

* * *

Магчыма, Бога і разгневаю,
Ды выкажу сваю нязгоду я:
Стварыў ён Свет адною леваю,
А я ж і праваю валодаю!

* * *

Хоць ведаю малітвы – не малюся.
Уласны шлях агорваю гарбом.
“Раб божы” – я ад гэтых слоў у скрусе,
Бо не хачу і ў Бога быць рабом!

* * *

Сябра з месяц у вёсцы прабыў,
Зараз – мучыцца як недарэка:
Ці патрэбны правы чалавека
Тым, хто твар чалавечы згубіў?

* * *

Ці будзе лад у нашай гаспадарцы?
Мы лёкаі на ўласнае зямлі.
А паглядзіце, як жывуць швейцарцы!
Раней адно швейцарамі былі.

* * *

Калі мастак, вучоны і паэт
Спрачаюцца за лычкі на мундзіры,
Які тут, браце, суверэнітэт?
Сурвэтка ды ручнік на сувеніры.

* * *

Я пытаюся ўпарта, як тая каза:
А ці ёсць Таварыства ангельскае мовы –
І не ў сэнсе навукі, а ў ролі аховы –
У Вялікай Брытаніі?.. Хто б адказаў?

* * *

Усё ж няроўна дзеліць Бог –
Ён нам да сёння нешта вінны,
Бо зладзіў беларусаў з гліны;
Граніт – для горцаў прыбярог.

* * *

Бывае – веліч цемечка дзяўбе,
Але ў начальства ёсць рэцэпт банальны:
Прыдуркаў назбірай вакол сябе,
І ты ўжо параўнальна геніяльны.

* * *

Навыдумлялі людзі ўзнагарод
І цешацца бляшанкамі, як дзеці.
Нам, дзякуй Богу, гэткі лёс не свеціць –
Не заглядалі мы начальству ў рот!

* * *

Не перагалёкаць абібокаў,
І таму, як насланнё, як пошасць,
Давіць і паэтаў, і прарокаў
Гэта падаўляючая большасць.

* * *

Гляджу я на апошнія падзеі
І не магу ад роспачы стрымацца:
Ці не занадта смелыя надзеі,
Што мы людзьмі калісьці будзем звацца?

* * *

Буду жыць як набяжыць –
Хай сама кладзецца цэгла!
Ды нягегла ўсё набегла –
Кладка крывенька ляжыць…

* * *

Калі ў паняверцы блудзім –
Геній упарта гне:
“Мяне пахаваюць людзі,
Лепшыя за мяне!..”

* * *

Не парушай і не грашы,
Каб захаваць жыццё душы!..
А мо на тое і душа,
Каб забароны парушаць?

* * *

Быў малады і назаўжды
Дакладна зведаў, дзякуй школе:
Адклад не йдзе на лад ніколі!..
А як з дарогай на клады?

* * *

Апошні шлях ніхто не абміне. –
Што кветкі на клады прыносіць потым,
Што швэндацца, не ведаючы, што там?
Прыходзьце сёння ў госці да мяне!

* * *

Калі ёсць выбар – рай ці пекла,
Пайду туды, дзе больш сяброў,
Дзе грэшнай чаркай – Будзь здароў! –
Прывецяць горача і ветла.

* * *

Вось кажуць: “Незямная прыгажосць!”
Гаворка, пэўна, йдзе пра Царства Божае.
Яно, магчыма, сапраўды прыгожае.
На жаль, ніхто не скажа, што там ёсць.

* * *

Чакаем ласкі боскай далані,
Бо самі працаваць ужо адвыклі,
Але і небу, пэўна, мы апрыклі,
Калі крычалі – там няма ані!..

* * *

Мяркую, што ўгняўлю не надта Бога,
Хоць, можа, тая думка навырост:
Здаецца мне, што самы лепшы пост –
Не есці нам зусім ...адзін другога!

* * *

Збярэцца на душы грахоў замнога,
І чалавек звяртаецца да Бога:
Мой Божа, – ціха шэпча... Чалавеча,
Заўваж: ты нават Бога прысабечыў!

* * *

Не горш чым тыя рымляне і грэкі,
Багоў паганскіх мелі пантэон.
Ці самі іх забылі, недарэкі?
Ці ўсіх паразганяў царкоўны звон?

* * *

Не спрачайцеся, хлопцы, са мной –
У паганстве мы рацыю мелі:
Новы год святкавалі вясной,
Калі птушкі дадому ляцелі!

* * *

Да эры правільнага Бога
Было няправільных – ого!
Звалілі ўсё на аднаго
І што? Палепшала дарога?

* * *

Як недарэчна ў хоры праваслаўным
Гучыць паэта знанага дыскант,
Бо я мяркую, што паэт сапраўдны –
Саліст і па прызванню пратэстант!

* * *

Куды ні кінь – усюды клін,
Куды ні глянь – наўкол халтура...
І Бог не справіўся адзін.
Монатэізм – што дыктатура!

* * *

На гэтым свеце вер неўправарот.
А можа, і не трэба тут парадку?
Курбан-байрам з мацой святкуй, народ.
Алах акбар ваісціну і ўсмятку!

* * *

У будучыню ладзілася гаць,
Ды неяк дзіўна клалася дарога:
Да раю шлях хацелі будаваць,
А перш за ўсё знялі прараба – Бога!

* * *

Напэўна, мы чародныя істоты,
Таму і адамашніў нас рэжым.
Выходзім мы з агульнае дрымоты,
Калі сыходзім, – праўда, па адным.

* * *

Я чую голас продкаў з небыцця:
Нашчадкі, у бязглуздзіцу не верце!
І мы чакалі лепшага жыцця,
Не атрымалі нават годнай ...смерці.

* * *

“Далоў!” – Гучала, быццам дзеяслоў,
Для гультаёў, няўцямных у галечы,
І здуру наламалі столькі дроў,
Што і дасюль паўсюдна топяць печы!

* * *

Ён нават барадзёнку пагаліў
І піў, што архіважна, у Разліў…
Загадка бальшавіцкае душы:
З Зіноўевым адны – у шалашы…

* * *

Забілі ў галаву цвікамі:
“Дабро ў нас быцьме з кулакамі!”
А кулака з яго двара
Ў Сібір пагналі ...без дабра!

* * *

Падасца некаму як звіх,
Ды, сапраўды, прыемна мне:
Я ўвачавідкі бачыў тых,
Хто бачыў Леніна ў труне!

* * *

Наш плён ад добрых намалотаў
Вякі малолі ветракі,
Ды хворымі на донкіхотаў
Былі-такі бальшавікі!

* * *

Калі гляджу на каласкі,
Пакінутыя ў жытнім полі,
Заўжды ўяўляю… Салаўкі,
А хлеба ўволю – аніколі!

* * *

Страцілі свае манаткі
І батрачкі, і магнаткі.
Рабавалі ўсё да ніткі
На фундацыю Магніткі.

* * *

Ці мелі нешта мы ўзамен
Рэпрэсій, ганьбы, здзекаў?
На чай і крупы зніжку цэн
За кошт памерлых зэкаў.

* * *

Харчовую праграму вырашаць
Імкнуліся і ўчора мы, і потым,
Але дасюль стаім з адкрытым ротам, –
Мо нехта ўкіне нешта пажаваць?!

* * *

Да чэргаў мы прывычныя. Чакаць
Нас прызвычаілі ад часу “чрезвычайки”,
Што нехта з “Чайкі” будзе прызначаць
Адным – пайкі, другім, прабачце, пайкі.

* * *

“Хто быў нікім, той стане ўсім!..”
І сапраўды, нам не зманілі:
Альбо забілі і забылі,
Альбо ператварылі ў дым...

* * *

Асоба – розум паважае,
Але не згодны з гэтым тлум.
І аднадумцаў памнажае,
Лягчэй за ўсё – адсутнасць дум!

* * *

Пра лёс вучоных я забыць не ў сіле:
Цяжэйшае для іх выпрабаванне –
Не плаха, не касцёр і не выгнанне –
Ва ўсе вякі іх невукі судзілі!

* * *

Улада – вось галоўны верад,
Бо як бы ні змяняўся лад,
Заўсёды кліча нас уперад,
Але прыводзіць толькі ўзад!

* * *

Пасеяць трэба, каб хоць нешта зжаць,
Ды іншыя ў нас выдумалі сродкі:
Сялян з пачатку першай пяцігодкі
Мы пачалі рассейваць і саджаць!

* * *

Нам абяцалі шчасце потым.
Вось ураджай ад тых падзей:
На дзялках за калючым дротам –
Крыжы няздзейсненых надзей.

* * *

Аддаў Пілат ганебны свой загад
І вымыў рукі, каб застацца чыстым...
Прыёмчык гэты, б´юся аб заклад,
Адтуль і трапіў у дэвіз чэкістам.

* * *

Калі траплялі ў лагерны катух,
Мяшалася ў галовах з бобам груца:
“Памылка! Выпусцяць, як разбяруцца!”
І разбіраліся, і выпускалі ...дух.

* * *

Губілі нас мільёнамі ў тайзе,
Ды не пужаў той жах амаль нікога.
Наогул балазе хоць у чарзе
Баяліся згубіць адзін другога.

* * *

Паспрачаліся з Богам, з анёламі
І ступілі на сцежку вайны.
“Разумею” пра цэрквы з касцёламі,
А навошта бурылі млыны?!

* * *

Давай закурым “Беламор”, –
Гучыць прывычна з даўніх пор,
А выглядае гэта як...
“Асвенцім” бы курыў паляк!

* * *

Дэталі мы чамусьці не ўспрымалі –
Калымскі будавалі ідэал.
Хаця павальна лёсы там каналі,
Назвалі гэта ўсё – лесапавал.

* * *

Хоць камуністаў жаба душыць,
Але пытанне рубам стала:
Чаму на шостай частцы сушы
Зямлі ніколі не хапала?

* * *

Бадай што пазводзілі коней –
Сялянскага ладу аснову.
А сёння блукаем сутоннем…
Ці знойдзем на шчасце падкову?

* * *

Тут зэкі працавалі аж да згубы,
Намылі процьму золата для нас!..
Мы ацалеўшым паўстаўлялі зубы,
І ціха ляснуў залаты запас!

* * *

І склад лагодзілі, і лад –
Адна няладная дакука:
Да свят і дат наладзь даклад…
Марксізм – дакладная навука!

* * *

Не сушыце мазгі нашы ўбогія –
Што прыросту чакаць з карча!
Ваша ўладная ідэалогія
Ўсім да лямпачкі Ільіча.

* * *

Хай вечная мінуўшчына
І стукаецца ў скроні,
Ды вочы не заплюшчы на
Знявечанае сёння.

* * *

Сляпы і той сказаў: “Пабачым!..”
Глухі дадаў яму: “Пачуем!..”
Ці чуць і бачыць нам няма чым,
Што нема міма мы шыбуем?

* * *

Не палітык, а проста дзіця!
Бо радзіму ён бачыць у марах,
Дзе паказчык узроўню жыцця –
Гэта шчырасць усмешак на тварах.

* * *

Напэўна, каб дурніца Клара скрала
Ў разявы Карла не стары кларнет,
А чарнавы асобнік “Капітала” –
Інакш бы выглядаў сучасны свет.

* * *

Магчыма, што была бутэлька з джынам
Прычынаю фантазіі уначы:
Антонаўцы, махноўцы, басмачы –
З’ядналіся са Слуцкім збройным чынам.

* * *

Па густу – бо такая ўжо парода –
Трымаць прамовы і прымаць парад.
У людзі выйшаў з простага народа,
Таму, хоць рэж, не вернецца назад.

* * *

Ён зведаў “братэрства” паўночнага жах,
Баланды насёрбаўся так , бедалага,
Што нават звычайны дурацкі “Аншлаг”
Прымае за водгук былога ГУЛАГа.

* * *

Народ наш ласы на каўбасы,
Не дурань – чарачку кульнуць,
Ды надта любіць і калгасы –
Заўсёды можна сачкануць.

* * *

Уладзе дастаўся народ залаты:
Працуе, як трактар, ні шкне з пад пяты
І лямку ён цягне, нібыта бурлак...
Чаму ж прадаецца за медны пятак?

* * *

Не будзе ладу ў нас, пакуль
Халява люду даспадобы,
Бо лайдакі вітаюць культ,
Калі ён нават без асобы!

* * *

У краіне сляпых аднавокі – кароль.
Немажліва, што ўсе невідушчыя?
Тут галоўная справа – наладзіць кантроль,
Каб відушчыя вочы заплюшчылі!

* * *

Калі пагроза паўстае –
Ахвярна, мужна і без страху
Гатовы класці мы на плаху
Галовы!.. Толькі не свае.

* * *

Ва ўрадзе – спрэчкі, а народ
Капае ўпарта свой гарод,
Таму павернуты да ўлады
Спакон вякоў выключна задам!

* * *

Свабода?.. Ах, Эжэн Дэлакруа,
І грудзі ў нашай лепшыя, і плечы,
Ды ў нас, калі галодная дзятва,
Красуня завіхаецца ля печы!

* * *

Ад бульбы ўвосень ломяцца кашы,
І шыя ў вёскі пад мяхамі гнецца.
Але хамут, хоць золатам абшый,
Ён хамутом давеку застанецца.

* * *

Мы згубілі гасцінец да волі
Ў тупіках нашых дзялак і дач.
Бальшыні – шасці сотак даволі
Для рашэння надзённых задач.

* * *

Руплівы, працавіты наш народ –
Такіх людзей не знойдзеш больш на свеце:
Усё жыццё араць чужы гарод
Гатовы за цукерку, быццам дзеці.

* * *

Гляджу на чынавенства зграю,
На казнакрадаў ды хапуг,
І наша панства не ўспрымаю –
Нашто народу столькі слуг?

* * *

З веку ў век, калі дурні-аматары
На свой розум кіруюць законамі,
І пажарнікі, і рэстаўратары –
Як закон – герастраты з неронамі.

* * *

Калі да шчасця клічуць нас назад –
Палітбюро ўстае перад вачыма,
Як доказ – безумоўна немагчыма
Мець з чалавечым тварам гэты лад!

* * *

Сасіскі ўжывае стратэг ці спагеці,
Ці скварку і чарку сваіх землякоў –
Плаціць будуць зноўку жанчыны і дзеці
За гульні ў вайнушку дарослых дзядзькоў.

* * *

Вайна – вычварная пачвара:
Тут нават перамога – страта,
Бо не сагрэцца ад пажару,
Калі гарыць суседа хата.

* * *

Уласнай цемры сутнасць
Улада давяла:
У цемрашальства хуткасць
Больш хуткасці святла!

* * *

Трэба ведаць пра кропкі адліку,
Каб Вайна не ўспрымалася ў лоб.
Без Сусветнай – ніякай Вялікай
І Айчыннай у нас не было б!

* * *

Раць наперад вядуць камандзіры:
На фуражках кукарды гараць,
Як вясёлкі ярчэюць мундзіры…
Пэўна, так весялей паміраць?

* * *

Плён ад вайны ва ўсе часы адзіны:
Зноў лепшыя не вернуцца дамоў.
Жахлівы лёс пакутніцы-радзімы –
Усё жыццё хаваць сваіх сыноў!

* * *

Зноў ветэранскія ўспаміны.
І смех, і грэх!.. Якая злосць?!
Мы спачуваць яму павінны:
Ён зблытаў лад і маладосць!

* * *

У кожнага вайна заўжды свая
І не для ўсіх яна як “Пекла” Дантэ.
Што – смерць для шарагоўца – удвая
Спажыўна для прахвоста-інтэнданта.

* * *

Хоць не гнуцца фрэнчы ад рэгалій –
Прытрымалі праўду генералы.
І, на жаль, прайшлі міма рэалій
Мемуары ды мемарыялы.

* * *

Ільгота ўдзельнікам вайны…
Як здзек гучыць радок дэкрэта!
Няўжо змагаліся яны
За права ездзіць без білета?

* * *

Пасля апошніх радыёнавін
Дзядок з палёгкай прычыняе сенцы:
– Ну, дзякуй Богу, сцішыліся немцы,
Бо, далібог, абрыдла браць Берлін.

* * *

У нашай памяці адны
Ўспаміны генералітэту…
А хто насёрбаўся вайны –
Часцей за ўсё маўчаў пра гэта.

* * *

У маленстве мы пыталіся:
“Можна кніжку пра вайну?..”
І дасюль не дачакаліся –
Выдаюць адну ману!

* * *

Ваяваць прызначана салдату.
Ад імя дзяцей прашу людзей:
– Забярыце ў хлопчыка гранату,
Хай далей жыве Марат Казей!

* * *

Збег звычак аж занадта падазроны:
Як толькі ёсць магчымасць выбіраць,
Забойцам даспадобы сцяг чырвоны...
Каб непрыкметна рукі выціраць?

* * *

Ветэранаў не віню,
Бо наўрад ці разумелі,
Колькі злыдняў рукі грэлі
Каля Вечнага агню!

* * *

Жахлівае сугучча чорных вех:
Катынь, дзе каталі годнасць каты...
Хатынь, дзе халуі палілі хаты...
Ці выпадковы страшных рыфмаў збег?

* * *

Стратэгі носяць на парад
Узнагароды, быццам бомы,
А імі кінуты салдат,
На жаль, да сёння – Невядомы!

* * *

Яе туга не беспрычынная –
Не бачыць розніцы яна:
Ці сына забярэ айчынная,
Ці – грамадзянская вайна!..

* * *

Магілка ў полі... Вожык пожні...
У міра ёсць свая цана.
Ах, каб для ўсіх была апошняй
Яго апошняя вайна.

* * *

Ушчучыў шчупака Ямеля,
І гультая святкуе злыдзень,
Бо тыдзень у яго – “неделя”,
А ў нас нядзеля – раз на тыдзень!

* * *

Свет наогул створаны прыстойна,
Ды знікае прыгажосць у брудзе.
Хараство не гіне самастойна
Бог – будуе, разбураюць – людзі!

* * *

Кіну, напэўна, я памяркоўнасць.
Локшыну хопіць вешаць на вушы:
Не ўспамінайце мне пра духоўнасць –
Лепш пачытайце “Мёртвыя душы”!

* * *

Якім яе аршынам мераць?
Чаму магчыма толькі верыць
І немагчыма зразумець?
А можа, трэба розум мець?

* * *

Наш каляндар чырвоны дзень пры дні.
Цячэ гарэлка, адзначаем даты...
Ад святасці пайшлі калісьці святы,
У “праздников” другія карані.

* * *

Гудзе галава ў панядзелкі,
Ды Вера не гіне нідзе:
Надзея жыве ў грамадзе –
Любоў да нядзельнай гарэлкі!

* * *

Напэўна, ісціна старая:
Лёс знойдзе хцівым укарот –
Не будзе вольным той народ,
Што іншых у ярмо збірае!

* * *

Мудрэц паведаў нам аднойчы,
Што намаганні ўсе дарма
Ўступіць у тую ж рэчку двойчы,
Ды прамаўчаў наконт ...дзярма.

* * *

Як тая Жмудзь Літвою стала?
Не разумею – хоць памры!
Ці мы падмурак п’едэстала,
Ці самастойныя муры?

* * *

Беларусы заўжды паважаюць
І культуру і годнасць шляхецкую,
Але толькі калі яны знаюць,
Што не ўласнае гэта – суседскае!

* * *

Усемагутны Божа мой ты,
Мы дар не ацанілі твой –
Усё праспалі, бо жамойты
Саманазваліся Літвой.

* * *

Мне скрушна, што і таленты, і лёсы
На крошку крышыць час, як жоран долі...
У Крошыне – хоць кола жырандолі,
Ад іншых – крошкі нам не засталося!

* * *

Гудуць наўкол чужыя святы,
Таму жывём мы небагата.
Забыліся, што нашы фэсты –
Радня іспанскае фіесты.

* * *

Адрадзіць магдэбургскае права
І пазбавіцца ўласных гарбоў
Мы гатовы? Тады пагатоў
Да спрадвечных гербоў дойдзе справа!

* * *

Мы гібеем без Касцюшкі,
Як без феі папялушкі.
Не крывавіць памяць-ворыва
І калгас імя Суворава!

* * *

Нядужыцца продкавым душам…
На крушнях, нібыта ўспаміны,
Шыпшыны – здзічэлыя ружы
Былога шляхецтва краіны…

* * *

Што зваць мінулае ў падмогу?
Пры кожным шчырым успаміне
З карціны фарба на падлогу
Злятае, быццам шалупінне…

* * *

Цягнуць нас ад уласнай зямлі,
Хто ў палякі, а хто ў маскалі.
Недарэкам адвеку здаецца,
Што ў суседа і певень нясецца.

* * *

Як нагуляе дзеўка немаўля,
Дык моліцца, каб белы быў і русы!..
Улусы так звяліся спакваля.
Мангол і даў мянушку – беларусы.

* * *

Жылі б па-людску ў Слуцку,
Па-боску – у Лагойску,
Але, на жаль, па-свінску
Камандавалі ў Мінску!

* * *

Тут, на высокім беразе ракі –
Падмуркі, як спусцелыя гняздоўі.
Даўно зляцелі ў вырай ветракі,
Ужо не дачакацца нам дамоў іх.

* * *

Жалеза Бог не даў нам у запас,
Ды ёсць з нястачы выхад паспяховы:
Патрэбна толькі пазбіраць падковы,
Тых коннікаў, што гойсалі праз нас!

* * *

Здаецца, без блакіту век жыву,
Наўкол туман, як сырадой разліты...
Напэўна, Бог захутаў галаву,
Аглухлую ад просьбаў і малітваў...

* * *

У казках жахі – гэта не бяда,
Сапраўдная жуда ў палескай былі:
У студнях продкаў – мёртвая вада,
Жывую ўласнаручна мы забілі.

* * *

Вы чулі прыказку пра тры сасны?
Над прастакамі так калісьці кпілі.
А нам і тры сасны – гушчар лясны,
Бо мы ў дзвюх мовах цалкам заблудзілі.

* * *

Туга, маркота, сум, жальба і смутак…
Адкуль набралі ў мову той журбы?
Магчыма, што таму і гнуць гарбы
Гатовы мы ў любой гадзіне сутак…

* * *

Мне дзіўна пад старымі абразамі
Ад Вільні да Разані і Тарусы,
Што і давілі нас, і абразалі,
А мы яшчэ ўсё роўна беларусы.

* * *

Што ў загоне нашы коні,
Досыць плакаць у сутонні,
Хопіць енчыць на жалейцы –
Трэба браць у рукі лейцы!

* * *

Што робіцца ў краіне?
Вячэрае будзённа
Бананам на яліне
Тутэйшая варона!

* * *

Нам Бог зямлю лагодную
Аздобіў краявідамі.
Яе мы любім, родную,
І песцім ...пестыцыдамі.

* * *

Сарвалі ў спрэчках галасы –
Пра лёс прыроды точым лясы:
Гудзе сыр-бор, а гэтым часам
Скрозь высякаюцца лясы!

* * *

Ці смáгу хутка пры вадзе адчуем,
Ці ўсё-ткі, можа, здужаем спыніцца
Раней, чым у бутэлькі расфасуем
Усе азёры, рэчкі і крыніцы?

* * *

Ці свет такі, ці люд здурэў?
Сук пад сабой пілуем самі:
Сячэм на дровы трупы дрэў,
Што ўчора зваліся лясамі.

* * *

Магчыма, мы калісьці мелі рацыю,
І нашы навукоўцы – не аслы,
Ды ці даруюць нам меліярацыю
Змарнелыя без посілку буслы?

* * *

Пачнуць пракокі ў недалёкай былі
Імпэт меліяратараў хваліць:
Пустыню на Палессі ўсё ж стварылі!
Ёсць месца – сорак год народ вадзіць.

* * *

Хацелі танны атам зацугляць,
Каб электрычна ежу гатаваць...
На дармаўшчыне "мірнай Хірасімы"
Цяпер, як на патэльні карасі мы.

* * *

Параўнанне сённяшняга дня
Падарыла мне дачушка егера,
Ушчувала ў пушчы галчаня:
"Што пішчыш, нібы лічыльнік Гейгера!"

* * *

То газ нам патрабуецца, то нафта.
Там свідравіна, там руднік, там шахта...
Зямлю раскалупалі, як краты!
Усё спрабуем з Богам быць на "ты"?

* * *

У роспачы сядзіць Магутны Божа,
Падлічвае, што ж хоча гэты край,
Збіваецца, злічыць ніяк не можа:
"Рассып, пашлі, зрабі і дай, дай, дай!.."

* * *

Ці хрысцімся, ці робім мы намаз,
Ці ідалаў жалобім – лобам долу,
Ці Бога мы ўспрымаем як назолу, –
Цікава Творцу пазіраць на нас.

* * *

Мне – да ведаў святых запаветаў:
Не забі, не ўкрадзі, не змані –
Бог аднойчы дадатак паведаў:
І Мінуўшчыны не абміні!

* * *

Халадэча... Бяда за бядою...
Ах, народзе, ушчэнт не скалей
У чарзе за святою вадою,
Што даўжэй за чаргу ў маўзалей.

* * *

Чацвер, як дзень святы, чакаем –
Мо абяцаны дождж пральецца?
Дарма... То сонейка смяецца,
То хмары ходзяць небакраем!

* * *

Зноў бэсцяць маці, і ніхто не ўстане –
Сядзяць сыны, вады набраўшы ў рот.
Амаль што рытарычнае пытанне:
Ці варты іншай долі наш народ?

* * *

Як жахліва, калі лiміта
Мае голас у справах галоўных.
Трэба прыклад? Ды нават Хрыста
Распіналі па "просьбах працоўных"!

* * *

Ад бацькоў навучаюцца дзеці.
Наш працяг – добры іхні ўспамін.
Мне ж, напэўна, нічога не свеціць:
"Здравствуй, папа!" – вітаецца сын...

* * *

Трэба, сынка, выйсці ў людзі,
Што на вёсцы працаваць!?.
Людзі, як жа сынка будзе
Хлеб бацькоўскі шанаваць?

* * *

Горка ў роце, хоць чуюцца крыкі "халва",
Сёння звычка савецкім быллём уваскрэсла:
Калі продкі казалі: "Ну ў Вас галава!..."
Зараз болей істотна, якое ў вас крэсла.

* * *

Народ і сее, і капае,
А сам сілкуецца з гарода,
Ды гэтых сіл ледзь-ледзь хапае,
Каб пракарміць тых слуг народа!

* * *

На нарадзе ён з вялікім жарам
Чынавенству ўчора даў загад:
Павярнуцца да народа тварам!..
Што ж раней мы сузіралі? Зад?

* * *

Па "зайчыках" мы справілі памінкі,
Не доўга ганарыліся "зубром",
А цалкам безумоўныя адзінкі
Умоўнымі чамусьці мы завём...

* * *

Стаіць пад шыльдаю "ДАІ"
І кажа: "Грошы не таі.
Ты бачыў знак? Таму – даю!.."
Што зробіш? Вось і я даю.

* * *

Тут кропкі на “е” неад´емныя –
Не сцерці і ўладнай рукой:
Ніколі не стане прыемным
Бальнічны прыёмны пакой!

* * *

Каб медыцыну з адукацыяй
Бясплатнымі лічылі ў нас,
Плацілі мы бясплатнай працаю
І плацім аж па гэты час!

* * *

Трапіў да бясплатных дактароў я,
Ну і як, скажыце, не здурэць?
Трэба мець жалезнае здароўе,
Каб у нашы дні яшчэ хварэць.

* * *

Кульнуць патрэбна чарку, хоць памры!
Дазвольце мне, дацэнты-асістэнты, –
За вас! Калі здаровы дактары,
Дык, можа, пажывуць і пацыенты!

* * *

Адказу на пытанне “дзе я?”
Не знойдзе лепшы дабрадзей,
Бо беларуская ідэя –
У безнадзейнасці …ідэй!

* * *

Свабод спакуслівых прынады
Мы ўсе пакаштаваць хацелі.
Адны пайшлі на барыкады,
Другія – напрасткі ў бардэлі.

* * *

Калісьці ўсю Нямігу
Мы знішчылі суздром,
А зараз маем …фігу,
Чытай – Гандлёвы дом.

* * *

Пад офісы штукуюць Верхні горад,
А я мяркую так на гэты конт:
Саюз пачварны – серп, даляр і молат.
Наладзіць бы ў мазгах еўрарамонт!

* * *

А ці патрэбна нам свабода?
І раптам думка сцебане:
Няма ніякага народа –
Усё залежыць ад мяне!

* * *

Не трэба нават ланцугі –
Традыцыя такая:
Прасуе прэса нам мазгі,
Ад звілін іх збаўляе.

* * *

Ссівела ўжо валоссе ў барадзе!
Дзе лёсавызначальныя падзеі?
–Не чуеш рыфмы?.. Дзякуй грамадзе!
І сапраўды: vox populi – vox dei.

* * *

Нас прывучылі спакваля,
Што алавянна, аж да ночы,
Глядзяць на нас з экранаў вочы,
Як гузікі ад шыняля!

* * *

Казаў Шэкспір, а ён эксперт:
“Жыццё – тэатр”... Ды чуць мне горка,
Калі галёкае галёрка,
Што села ў ложы і партэр.

* * *

Не пэцкайся ва ўладным брудзе,
Не вер кар'ерным недарэкам!..
Ён не шчаміўся выйсці ў людзі,
Таму застаўся... Чалавекам!

* * *

У кожнага народа свой характар
І ў нас у рукаве – уласны туз:
Назваць даўмеўся ўласным імем трактар
Адзіны ў свеце – братка BELARUS.

* * *

Кіраўнікі ў нас – Божа, барані!
Засвоілі адно ў савецкай школе:
Бяліць уздоўж гасцінцаў камяні
І фарбаваць траву ў зялёны колер.

* * *

Пакінуў фразу для гісторыі
Наш бюракрат пра Курапаты:
“Каштоўнасць першай катэгорыі”...
Для ўлады мы, як кураняты.

* * *

Трывае ў Курапатах драма:
Крыжы і хлопцы на марозе...
Ці дойдзе наш народ да Храма
Па гэтай кальцавой дарозе?

* * *

Ёсць да сучаснасці рэмарка:
Халяўны рай – для лайдака!
Няўжо напраўду наша марка –
Усё займець нашармака?

* * *

Святых не бачна ў храме?..
Прыемна хоць няўрокам,
Калі мы ў брудзе самі,
Запэцкаць і прарокаў!

* * *

Абралі толькі ў сельсавет,
А прайдзісвет ужо гатовы
Пляваць на свой уласны свет
Праз амбразуру рускай мовы.

* * *

І хахол, і эстонец, і лях
Да свабоды агорвалі шлях,
А тутэйшыя ў бульбачку шусь,
Там і енчаць: “Жыве Беларусь!”

* * *

Здзіўляемся, браточкі-бульбашы,
Чаму ў наш бок і Бог не косіць вокам?
Лічынку праўды кожнае душы
Аплёў даўно хлусні ліпучы кокан.

* * *

Уся бяда была ў грашовых лішках.
На радасць “рэфарматараў” галоўных
Яны згарэлі на ашчадных кніжках,
Цяпер жыццё датлее – на працоўных.

* * *

Стаміўся стаўбуном стаяць,
Таму дазвольце прапазіцыю:
Мо ў Камасутры пашукаць
Для апазіцыі пазіцыю?!

* * *

Чаму народ не здольны хваляваццa
На выбарах у восеньскую слоту?
Напэўна, дзеяслоў “балатавацца”
Аднакарэнны нашаму балоту.

* * *

Каб захаваць пасаду і аклад,
Дзве стадыі праходзяць бюракраты:
Каты[7] – вяршкі лізаць ад ласкі ўлад,
Змяніўся націск – і яны ўжо ка[7]ты!

* * *

Няўжо спачатку трэба раскулачыць,
А потым, як адвыклі ад зямлі,
Даваць на балацінах дзялкі-дачы,
Каб людзі пракарміць сябе маглі?

* * *

Са статыстаў створан статак,
Каб стабільным стаў падатак.
А статыстам і астатак
Па статыстыцы – дастатак!

* * *

Калгас марнее на вачах,
Дурнота пестуе ляноту.
Але не страшыць вёску крах,
Бо не было ніколі ўзлёту.

* * *

Вынік работы любому відзён:
Добра аформлена толькі вітрына.
Спешка ў будоўлі – адсюль штурмаўшчына.
Нават для Бога замала – шэсць дзён!

* * *

Чаму народ жыве ў нязгодзе?
Забылі мы – Бог не забудзе,
Пры ўсёй спагадзе і лагодзе,
Што ў крыж цвікі забілі людзі!

* * *

Ёсць думка, што габрэі-хлусы
Схавалі ісціну, як звыкла.
Абраны Богам – беларусы,
Каб паказаць адмоўны прыклад!

* * *

Бог Бацька сына ў свет пусціў
І даў яму месіі посах,
А грэх Марыі адпусціў
З усмешкай боскаю ...Іосіф!

* * *

Гагарын быў галоўны іудзей –
Ён першы на ўвесь свет сказаў “Паехалі!..”
Каманду чулі тысячы людзей –
Сабралі транты і ў Ізраіль з’ехалі.

* * *

Гешэфт ізраільскай зямлі
Асэнсаваць не хопіць клёку:
Месію свету прывялі,
А самі – назіраюць збоку!

* * *

Можа, хопіць надзей на халяву?
Ёсць узор, як працуюць на мэту:
Узнавілі габрэі дзяржаву
На падставе Старога завету!

* * *

Як у Вялікім княстве мы б жылі:
Заможна, можа, нават і багата,
Калі б тады паслалі ў Віскулі
З Шушкевічам ...габрэя-адваката!

* * *

За “Русь святую” зноў душа баліць –
Галоўная ідэя памірае!
Усе масоны з´ехалі ў Ізраіль.
І на каго ж цяпер віну валіць?

* * *

Мой сябра – навуковец паспяховы,
Прызнаны ў цэлым свеце паліглот –
Не знойдзе аніяк агульнай мовы
З дурным суседам, што жыве праз плот.

* * *

Каб у любой краіне жыць,
Каб быў батон ікрой намазаны,
Паэтам можаш ты не быць,
А вось габрэем – абавязаны!

* * *

Зачаста чарачка кулялася
За шчасце, што ў жыцці заўжды
Сухім выходзіў ён з вады...
З віна – ужо не атрымалася.

* * *

Кажуць да свабод не дараслі вы...
Я раскрою вам сакрэт народны:
Ужываеш – ты амаль шчаслівы,
Выпіў зранку – цэлы дзень свабодны.

* * *

Назваць “чарніла” таннага гатунак
Дадумаліся зухі... “Родны кут.”
Ці знойдзем ад прыблуд мы паратунак,
Ці праглыне ізноў рахманы люд?

* * *

Калісьці тут жылі сумленна,
А сёння – мора па калена,
Бо гонар прапілі і гены
Тутэйшыя абарыгены.

* * *

Я з анёлам-дарадцам даўно
Пагадзіўся, бо мае ён рацыю:
Цераз край – і сухое віно
Можа так падмачыць рэпутацыю!

* * *

Хоць піў ён на траіх,
Ды гэтак набіраўся,
Што на сваіх дваіх...
Сябрах дамоў вяртаўся.

* * *

Цвярозасць нам досвед нясе
Прыемна быць вольным і п'яным.
Уцямілі ўсе пакрысе:
Свабода – занадта складана.

* * *

Дурніцы плачуцца ў жылетку,
Затое кемлівыя людзі
Спачатку выберуць кабетку,
А потым плачуцца... у грудзі!

* * *

Кіруем? Ёсць для гонару прычыны?
Памылачка грунтоўная, браткі!
Выключна інтуіцыя жанчыны
Здымае з нас і маскі, і ...парткі.

* * *

Для пары донаў – цьма работы.
Пардон, нязменны нашы панны:
Ім днём патрэбны донкіхоты,
Як ноч – выключна донжуаны!

* * *

Хай маладосць не дакарае –
Мы паваЛтузімся яшчэ.
Агонь імкліва прагарае,
Ды прысак – бульбачку пячэ!

* * *

Спакус няма. Наўкол спакой...
Ды Еву Творца каралеваю
Прызначыў праваю рукой,
І вокамгненна кара – левaю!

* * *

...І Бог сказаў: "Я пакараю!
Анёлам райскі сад аддам"...
– Ну добра! Еву забіраю... –
У рыфму адказаў Адам.

* * *

Адам да сёння жыць па-райску мог,
Ды з Евай пракалоўся з першай спробы.
Не ведаю, адкуль дазнаўся Бог,
Што чалавеку яблык даспадобы?

* * *

Трактоўкі можна розныя пачуць:
Той змея вінаваціць, гэты – дрэва...
Ды мужыку вавек не праглынуць
Адамаў яблык, што сарвала Ева.

* * *

Крамольную думку выношваю век,
Што ўсё-такі Бога стварыў Чалавек!
Ды толькі заплюшчу павекі –
Пытанне: "Адкуль чалавекі?.."

* * *

Жанчыну, як ні дакарай,
А на зямлі будуе рай.
І як збудуе – перамога!
Бо крыўдзіцца дасюль на Бога.

* * *

Нешта думкі грэшныя прачнуліся,
Раздурыла ўшчэнт мяне вясна.
Дзеўкі так прыгожа распрануліся,
Ходзяць хоць бы хны, а мне – хана!

* * *

Зноў зязюлі песня-мроя
Не дае вясной заснуць...
Слухай, птушка, кінь дурное –
Людзі столькі не жывуць!

* * *

Веснавейныя вятрыскі
Ўскупідонілі багі.
Міні зноў дайшлі да рыскі,
За якую – не магі!

* * *

Хітрушча Бог пасмейваецца ў вусы.
Не, кемлівасці ў Творцы не адняць!
Каб не стварыў салодкія спакусы,
Дык што б тады ён мог забараняць?

* * *

Урэшце вырашыў пытанне,
Што на дзялянцы будаваць.
Ды зладзіў першым чынам “баню” –
І жонку ёсць куды пасláць!

* * *

Сняцца шакаладныя малодкі,
А на яве ўсё – ні ў склад, ні ў лад.
Каб усцешыць успамін салодкі,
Ён купляе горкі шакалад.

* * *

Пры ўладзе меў надзейны дах
І зарабляў не слаба.
Цяпер – застаўся на бабá^{7}х,
Бо пагарэў на ба^{7}бах!

* * *

Вясельныя прыкметы на машыне:
Як мішка – хлопчык, лялька – быць дзяўчыне,
Гумовы шарык – значна ўсё прасцей –
Не хочуць маладыя мець дзяцей!

* * *

Хоць даўно разбягаюцца вочы
Паміж ружаў, ліleяў, вяргінь...
Я паганец у сэнсе жаночым:
Не бывае замнога багінь!

* * *

Ад маладзенькіх я шалею:
Бо ўсе прыгожыя дзяўчыны
Ўжо выклікаюць не надзею,
А настальгію ды ўспаміны!..

* * *

Што з дзеўкамі не цягне на арэлі
І лысіна расце – усё няўзнак.
Апошнім часам вочы пастарэлі,
Вось гэта ўжо не выправіць ніяк.

* * *

Усё на белым свеце да пары:
Быў малады – і нá табе! – старэча.
Ды сэрца рэчаіснасці пярэчыць:
Гарыць агнём, агнём яно гары!

* * *
Пакуль паэт пяро рыхтуе –
Што час дарэмна марнаваць,
Ля печкі Муза боршч гатуе.
Хто ж лепей можа згатаваць?!

* * *
Дзівосна створан гэты Свет!
Пра творчасць я вяду гамонку:
Ці здзейсніўся б тады паэт,
Каб лёс паслаў другую жонку?

* * *
Любоўную лірыку неяк чытаў
І столькі дзівосных сустрэў неспадзевак,
Што, кажучы шчыра, я б толькі вітаў,
Каб нехта звадзіў бы паэта да дзевак!

* * *
Кожны крочыць сваёй пуцявінаю.
Я да ўласнай таксама прывык...
Сябра жонку назваў палавінаю.
Дурань!.. Як павярнуўся язык!?

* * *
Бацькі ў нас – Колас ды Купала.
Іх геній кожны адчувае!
Прырода трошачкі прыстала:
На дзецях мо адпачывае?

* * *
Як той казаў, спачатку
І сувязь не відна:
Мы рэжам праўду-матку–
Чаму вішчыць мана?

* * *
Лаўровым шануюць вянком
Паэтаў і ўвогуле творцаў.
А лаўры, між іншым, у горцаў,
Як смецце растуць – хмызняком.

* * *
Пра здольнасць сына мне паведаў
Пісьменнік знаны: “Бачыць Бог –
Памёр бы, каб напэўна ведаў,
Што ён напіша ...некралог!”

* * *
Ёсць на сцэне дубальтоўка –
Дачакаемся дуплета.
Для пародый загатоўка –
Кніжка моднага паэта.

* * *
Фальшывіць медзь у большасці рэгістраў
Вось тут і разумееш – ён, дальбог,
Аддаў жыццё, каб подпісы міністраў
Ягоны аздаблялі некралог.

* * *

Я Пушкіна не скіну з п´едэстала,
Ён класік, але, што ні гавары,
Як пала Троя, трэба помніць стала,
Калі нам пруць данайскія дары.

* * *

Чужынскіх слоў не пераймай
І мову ў чысціні трымай.
Навошта “маемся” мы з маем,
Калі тутэйшы травень маем?

* * *

Ён склочнік у жыцці клінічны
І не дае нікому спуску.
І хоць да роднай мовы звычны,
А кляўзы піша ён ...па-руску!

* * *

Дастаеўскі і Гогаль, і Пушкін...
Зноў абставіла ўсіх “тройка-птушка”.
Хто ж Расіі ствараў гандыкап?
Беларус! Украінец! Арап!

* * *

Пегас быў у Ясеніна пры сене,
Для Музы – у шампанскім ананас!..
А ў нас? Саўгас і зацемкі ў кішэні.
Як без канякі ўзбіцца на Парнас?

* * *

Праект я прапаную адмысловы:
Калі часы двухмоўныя насталі,
Мо створым Таварыства рускай мовы –
Абараняць яе ад вертыкалі.

* * *

Раман сучасніка гартаю.
Пастом вялікім ён здаецца.
І Караткевіча хапаю –
Раскошай слова разгавецца!

* * *

Вокладка – пліта на цвінтары,
Вершы ўсё пра ныркі ды вантробы...
Думаю, што кніжку дактары
Ўклеюць у гісторыю хваробы!

* * *

Пасадай рэферэнта даражыў,
Баяўся, што сурочаць, жонка кіне,
Дзьмуў на ваду, на каве варажыў,
А выпрастаўся толькі ў дамавіне.

* * *

Гумору творцу не стае,
І вось у чым тут сутнасць:
Спачыць на лаўрах не дае
Іх поўная адсутнасць!

* * *

Соцрэалізм – цікавы быў працэс,
Выразна сведчаць кніжныя выданні:
Адным рабілі залаты абрэз,
Другім – лязом цэнзурным – абразанне.

* * *

Не выперці паэта з камсамола –
Прасякнуты даносам кожны верш:
Наўкола здрада, змова і крамола…
Ды, дзякуй Богу, распусцілі СМЕРШ!

* * *

Што рабіць, калі, на жаль, нязменныя
Звычкі ў беларусаў і характары:
Хціўцы – на пасадах, непісьменныя –
Ціхай сапай ціснуцца ў рэдактары.

* * *

Оды ўладзе і ў рыфму агіткі.
Веры творцу няма ні на грош.
Нават верш пра каханую гідкі –
Выпаўзае, як кніжная вош.

* * *

І вокладка, і добрая прадмова,
І ў колеры малюнкі, і набор…
І разышлася б кніжка паспяхова,
Каб да такой аздобы – лепшы твор!

* * *

Усё жыццё яны служылі Слову:
Адзін нам песні дзіўныя складаў,
Другі ўсё енчыў жаласна пра мову…
Век кожнаму належнае аддаў.

* * *

Уражаны я творчым светам
І болей не магу маўчаць:
Як трэба грэбаваць паэтам,
Каб на пасаду вылучаць!

* * *

Намуляў на руцэ мазоль,
А ўсё ж раман, нібы аблога,
Бо тое, што прымаў за столь,
Суседу зверху – як падлога!

* * *

Прамову творцы сход не надта слухаў –
Сачыў, каб не кульнуўся ён кулём.
І дзіва што: звычайна быў пад мухай,
А гэтым разам – яўна пад чмялём!

* * *

Спыніўся творчы заняпад.
З пісьменствам пойдзе ўсё на лад.
Таму што ўлада аднавіла
Вытворчасць таннага “чарніла”.

* * *

Рэдактар мудра аўтараў вітаў –
Не адмаўляў ніколі і нікому.
Адно на творах “выправіць” пісаў...
Ці рукапіс, ці аўтара дадому.

* * *

Учора бачыў я нараду...
Нязменна ўсё з сівых вякоў:
Каня баяцца трэба ззаду,
А дурня – з чатырох бакоў!

* * *

Я земляку, прабач, звыроду,
Ніколі не падам руку.
Ён нават вершык на Свабоду
Шпурнуў, як дробязь жабраку!

* * *

Чытанка тая не па мне –
Сучаснікаў шкадую ў кніжцы:
Як ні гартаў – усе ў гаўне,
А творца ў беленькай манішцы!

* * *

Браточкі-спадары-панове,
А можа, хопіць нам рыдаць,
Што сёння цяжка размаўляць?
Цяжэй – маўчаць на роднай мове!

* * *

Мяркую, што невыпадкова
Мне нешта хлусіць не дае.
Сваё сумленне мае Слова,
Таму, напэўна, мы – свае.

* * *

Рэдактар, можа, ты і лепшы,
Але прашу, не патушы
Пісьменнасцю ў нязграбным вершы
Цяпельца аўтарскай душы!

* * *

Вам, паважаны паэце,
Жыць я параю прасцей:
Кідайце словы на вецер –
Вершы чытайце часцей.

* * *

Не трэба ў некралогавым ныцці
Нам енчыць пра заўчасныя сыходы.
Паэт – ці памірае пры жыцці,
Ці застаецца з намі назаўсёды.

* * *

“Спакой. Туман. Тужлівы крык савы”.
Не верш, а Караткевічава проза!..
На ўласныя радкі зірнеш цвяроза
І болей не губляеш галавы...

* * *

Нашто, паэты, вам сварыцца?
Лепш паспрачацца з новым ...ізмам.
Сапраўдны творца не баіцца
“Запэцкаць рукі” публіцызмам!

* * *

Пісаць у стол ці пад сукно?
Я чуў пра гэты сумны вопыт.
Старэюць вершы, як віно:
Ператрымаў – чысцюткі воцат!

* * *

Улады паэт паважае,
Бо кожны пра іх анекдот
Пісьменству не перашкаджае,
А нават і наадварот!

* * *

Мух я ўлетку з цяжкасцю адольваю,
Бо яны такія мітуслівыя.
Не забіць усіх “Народнай воляю” –
Падпішу на лета “Нашу ніву” я!

* * *

З цікавасцю чакалі мы даклад
Літаратурнай справы мастадонта,
Але яго сучасны кругагляд
Бы ў не шырэй экрана “Гарызонта”.

* * *

Адзін начальнік дзеячаў культуры
Ўшчуваў, што ў нас няма літаратуры.
Шкадую – не даўмеліся спытаць,
Ці ўмее ён увогуле чытаць?

* * *

Мовазнаўцу, што надта ласы
Беларусь, як баласт, сапхнуць,–
Мо Ластоўскім па ляпе ляснуць,
Ці ў Насовіча носам ткнуць!?

* * *

Хоць мовай грэбуе – з пагардай
Русіфікуе ўсё дашчэнту,–
Не дапаможа нават Гарвард
Пазбыцца наскага акцэнту!

* * *

Нялёгка сёння творцам жыць –
Не тое што раней з працэнтаў.
І хоць Саюз амаль ляжыць,
Стаіць пакуль яшчэ Пэн... цэнтар!

* * *

Не шукаў чужыя берагі я
Тут і так хоць каравул крычы,
Бо даўно хварэю настальгіяй,
На сваёй радзіме жывучы...

* * *

Я хачу не надта шмат:
Каб у нашай хаце
Захаваўся рускі мат
Толькі ў супрамаце.

* * *

Почырку адметнаму мы шкодзім,
Калі пішам прапісі прыстойныя.
Рознымі на гэты свет прыходзім,
Каб рабіць памылкі самастойныя!

* * *

Не выдумляй сабе нічога,
Са Словам, кажаш, не сваволь?
Тады даведацца дазволь,
А як знайшлося Слова ў Бога?

* * *

Таямніцаю застаўся
Радавод пяшчотных слоў,
Хоць да Тулы прытуляўся,
Прысланяўся да сланоў...

* * *

Класічны з даўніны трохкутнік –
Улада, грошы і мастак:
Тварыць уладзе – ён адступнік,
Ва ўладзе творчасці – жабрак!

* * *

Хто растлумачыць гэты цуд, панове,
Чаму, калі пазбавімся пасад
Ці атрымаем выспятка пад зад,
Мы можам размаўляць на роднай мове?

* * *

Успрымаў як перформанс ці жарт
Я спачатку дзівосную з’яву.
Гэта ўжо літаральна поп-арт,
Калі поп асвячае выставу.

* * *

Спрачаўся з навамоднымі эстэтамі
І толькі потым да мяне дайшло,
Што поўня, так апетая паэтамі,
Чужое адлюстроўвае святло.

* * *

Хоць сэрца вершам стукаецца ў рэбры,
Ды розум зноў спрачаецца з душой:
Як тут амаль нікому непатрэбны,
Дык пагатоў без сэнсу за мяжой.

* * *

Каб наша мова цалкам не сканала,
Заместа нас ужо шчыруюць сёння –
“Самсунг”, “Галіна Бланка”, “Панасонік”
І ўласнікі Французскага канала.

* * *

Калі ізноў гумору не стае,
Крутні мае радкі нагамі ўгору –
І наша мова дапаможа гору:
“і” – клічнікамі ў словах паўстае!

* * *

Магчыма, гэтак у скароце
Пазначу ўласны творчы шлях:
З гадамі менш зубоў у роце,
Ды больш зубастасці ў радках!

* * *

Зніжка ў цэнах кірмашу.
Не бяруць пад абарону
Кніжку – белую варону.
Зноў уцэньваюць душу!

* * *

Ганарары – не купіш харчоў,
Не шыкоўных, а нават заменнікаў.
Тэрмінова Саюзу пісьменнікаў
Неабходны Саюз чытачоў!

* * *

Збірае кніжка вершы, як куфэрак
Спароміў продкам скарбы набыцця,
Ды ўсе яны – паперкі ад цукерак,
Узгадка пра сапраўдны смак жыцця.

* * *

Кульнуўся свет нагамі дагары,
У страшным сне такое не сасніцца:
Між жабракоў – паэт на цвінтары...
Са спонсарамі трэба разлічыцца!

* * *

Паэтка верш чытала. Як трымцела
Струна яе аголенай душы!..
Апроч сваіх, амаль што ні душы.
У нас аншлаг, калі аголіш цела!

* * *

Паэтаў не звабіць прынадамі,
Бо выбраны лёс песнярамі:
Смяюцца яны над уладамі,
Спрачаюцца – толькі з багамі!

* * *

Жыў чалавек – не чуў ні слова,
Памёр – узняўся хваласпеў.
Паўслова б нам – своечасова,
І паміраць бы расхацеў!

* * *

Няхай палова йдзе ў палову –
Зярнятка нараджае колас...
Паэт, пакінем енк пра мову,
Лепш пачытаем вершы ўголас!

* * *

Магчыма той, хто зладзіў гэты свет,
Заводзіць кепска ходзікі ў паэце?..
А ты маўчы пра тое, што паэт, –
І пажывеш яшчэ на гэтым свеце!

* * *

Вясновы пошчак, як паштоўка,
Ляціць у неба да багоў!
А ці спяваў бы так салоўка,
Калі б не слухалі яго?

* * *

Белае з чорным затойвае ўсё:
Колеры, мары, адценні, намеры…
Нават найлепшыя хоку Басё –
Чорная туш на бялюткай паперы!

* * *

Сапраўдныя творцы – ерэтыкі,
І гэта норма, а не адхіленне.
Ім не хапае часу на маленне,
Бо ўласны свет ствараюць мастакі.

* * *

Год прайшоў, але не сумаваць
Знойдзецца пад Новы год прычына –
Ёсць нагода зноў павіншаваць
Бога-бацьку з нараджэннем сына.

* * *

Гартае Богу, пэўна, угары
Календары паспешлівы саветнік.
Кладуцца, як вянкі на цвінтары,
Калядныя яліначкі на сметнік.

* * *

Галінкі мадзелі ад вербнай нядзелі.
Хацеў іх – на сметнік ад жонкі цішком,
Ды ўбачыў: прыкметаю вернай надзеі
Адна прарастае – зялёным лістком.

* * *

Празрыстым рэхам – рыфмай бездакорнай
Параніў сэрца ў ранішнім бары…
Як не згубіць радкі, што край азёрны
Са шчодрасцю крынічнай падарыў?..

* * *

Быў наскі край крыніцамі багат.
Але ці не таму змялелі рэкі,
Што з´ехалі паэты з родных хат
І ў гарадах змарнелі, недарэкі!?

* * *

Расхлябіцу нябесны вадзянік
Трасе драбнютка са сваёй сявенькі.
Стуліўся ля слупка палын сівенькі.
Сышоў з крыжа Хрыстос і недзе знік…

* * *

Чыім стараннем сёння ўранні,
Цяпер ужо і на гудзонах
Гарацъ за шыбамі герані –
Шматкі мястэчак у вазонах?

* * *

Самотная ляціць у небе гусь,
Насустрач ёй – гуськом у вырай гусі:
–Куды ляціш сама? – У Беларусь!
–Адкуль жа ты такая? – З Беларусі…

* * *

Жыццёвы час жывіцаю паўзе,
Ды я глядзець у прышласць не баюся –
Застацца спадзяюся ў Беларусі
Мурашкаю ў бурштынавай слязе.

* * *

Рама акенца – быццам багет.
Выбіта шыба ў кінутай хаце.
Лёс Беларусі – цэлы Сусвет! –
У бездакорным чорным квадраце…